

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет/інститут Економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від "28" серпня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фінансовий менеджмент
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1 курс, 2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 22 год. Семінарські заняття – 22 год. Самостійна робота – 46 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/1959f547ff9382e95d1f

2. Опис дисципліни

Вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» спрямовано на висвітлення дії механізму, принципів, методів здійснення фінансового управління виробничо-господарською діяльністю підприємства. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система економічних відносин, які виникають у процесі формування розподілу та використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання з метою управління ними.

Вивчення дисципліни базується на фундаментальній підготовці студентів з дисциплін «Гроші і кредит», «Фінанси підприємств», «Фінансовий аналіз», «Фінансовий ринок», «Економіка підприємства».

Мета викладання дисципліни «Фінансовий менеджмент» – дати студентам необхідні теоретичні знання в області фінансового менеджменту, фінансування, кредитування, взаєморозрахунків підприємств з іншими підприємствами та з бюджетом, в питаннях ефективного формування та використання оборотних коштів, основних засобів, капіталу, здійснення інвестиційної діяльності, управління фінансовими ризиками та попередження банкрутства, а також привити практичні навички в питаннях аналізу та прогнозування доцільності та ефективності фінансових проектів.

Основними вивчення цілями курсу «Фінансовий менеджмент» є: вивчення сутності та методологічних основ фінансового менеджменту, управління фінансовими ризиками та застосування інструментів антикризового керування підприємством; набуття навичок управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, активами; оволодіння методикою визначення вартості капіталу та з'ясування способів оптимізації його структури.

Компетентності

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10 Здатність виокремлювати з існуючого переліку відповідні способи і засоби для обґрунтування фінансових управлінських рішень.

СК 11 Здатність до пошуку джерел і залучення фінансування для реалізації комерційних і некомерційних проектів.

Програмні результати навчання

ПРН04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

3. Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Теоретичні, організаційні та інформаційні основи фінансового менеджменту	Суть фінансового менеджменту. Етапи розвитку та становлення даної науки. Характеристика теорій щодо мети фінансового менеджменту на підприємстві. Завдання, що вирішуються фінансовим менеджментом. Принципи фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту. Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент як комплексна система управління фінансовою діяльністю підприємства. Механізм реалізації фінансового менеджменту та його складові елементи. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту: побудова за ієрархічною та функціональною ознаками, центри відповідальності за Дж. Хіггінсом. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Вимоги до інформації, яка використовується при управлінні фінансовою діяльністю підприємства. Зміст системи інформаційного забезпечення. Система показників зовнішньої та внутрішньої інформації. Фінансова звітність як основне джерело внутрішньої інформаційної системи підприємства.	<i>Опрацювати лекційний матеріал. Додатково опрацювати та законспектувати питання щодо:</i> - системи показників зовнішньої та внутрішньої інформації фінансового менеджменту; - вимог до інформації, яка використовується в управлінні фінансовою діяльністю.
Тема 2. Методи визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	Оцінка вартості грошей в часі як основа фінансово-економічних розрахунків. Майбутня вартість грошей: суть та методика розрахунку. Приріст вартості. Теперішня вартість грошей: суть та методика розрахунку. Дисконтування вартості. Ануїтет. Визначення майбутньої, теперішньої вартості ануїтету і величини одноразових	<i>Повторити матеріал стосовно:</i> - концепції вартості грошей у часі; - видів відсотків; - компаундування і дисконтування;

	платежів. Дохідність фінансових операцій. Оцінка фінансових активів.	- інвестування коштів в основні види цінних паперів. <i>Опрацювати лекційний матеріал</i>
Тема 3. Управління грошовими потоками	Поняття грошового потоку. Класифікація та характеристика грошових потоків за видами, напрямками руху, обсягами, рівнем достатності, безперервністю і часом формування. Суть та мета управління грошовими потоками. Розрахунок чистого грошового потоку. Аналіз грошових потоків. Мета та об'єкти оптимізації грошових потоків. Фактори, що впливають на обсяг і час формування грошових потоків підприємства. Методи оптимізації потоків. Планування надходження і використання грошових коштів. Контроль за ефективним рухом грошових потоків підприємства.	<i>Опрацювання лекційного матеріалу.</i> <i>Опрацювання П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» в поточній редакції.</i> <i>Опрацювання питань щодо: методів оптимізації грошових потоків; планування надходження і витрачання грошових коштів.</i> <i>Підготовка до виконання тестових завдань за даною темою.</i>
Тема 4. Управління прибутком	Управління доходами підприємств і організацій. Види доходів і їх характеристика. Цінова політика підприємства: зміст і механізм формування. Види витрат підприємства та порядок управління ними. Склад і структура витрат від операційної діяльності. Моделі та методи управління витратами, напрями їх економії і раціоналізації. Управління прибутком. Місце і значення прибутку в формуванні внутрішніх фінансових ресурсів підприємства. Види прибутку. Моделі управління формуванням операційного прибутку. Види операційного прибутку. Механізм управління витратами на собівартість врахуванням факторів, що впливають на його обсяг та рівень. Завдання, що вирішуються в фінансовому менеджменті за допомогою даного механізму. Обсяг беззбиткової діяльності та способи її розрахунку. Фінансова надійність (гранична безпека) операційної діяльності підприємства. Важіль як модель управління формуванням фінансових результатів. Взаємозв'язок структури витрат та операційного прибутку. Операційний важіль (леверидж) як механізм управління формуванням прибутку та особливості його використання в фінансовому управлінні. Фінансовий важіль (леверидж). Ефект фінансового важеля (левериджу): суть, методика розрахунку. Інтегральний важіль (леверидж) і його застосування в управлінні прибутком.	<i>Опрацювати лекційний матеріал.</i> <i>Додатково опрацювати та законспектувати питання щодо:</i> <i>- видів доходів та їх характеристики;</i> <i>- змісту і механізму формування цінової політики підприємства;</i> <i>- віднесення різних видів витрат на собівартість виготовленої продукції та на витрати підприємства (опрацювання ст. 135 – 143 Розділу III «Податок на прибуток підприємств» Податкового кодексу України)</i> <i>Підготовка до виконання тестових завдань за даною темою.</i>
Тема 5. Управління активами	Економічна суть активів та їх місце в забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Характеристика активів за видами, характером участі в господарському процесі, фінансуванням, обслуговуванням окремих видів діяльності, характером володіння і ступенем ліквідності. Формування активів на різних стадіях життєвого циклу підприємства: мета, завдання і порядок	<i>Опрацювати лекційний матеріал.</i> <i>Додатково опрацювати та законспектувати питання щодо:</i> <i>- мети, завдань та порядку здійснення формування активів на різних стадіях</i>

	<p>здійснення. Управління оборотними активами в системі фінансового менеджменту. Тривалість операційного циклу як основна характеристика кругообігу оборотних активів. Виробничий і фінансовий цикли оборотних активів. Методика розрахунку їх тривалості і взаємозв'язок.</p> <p>Політика управління оборотними активами як механізм реалізації завдань управління ними. Порядок реалізації політики управління оборотними активами. Завдання і методи управління основними групами оборотних активів: запасами товарно-матеріальних цінностей, дебіторською заборгованістю і грошовими активами.</p> <p>Політика управління необоротними активами: мета і особливості реалізації. Порядок формування і здійснення. Способи поновлення, визначення необхідного приросту і джерел фінансування необоротних активів підприємства.</p> <p>Необхідність і значення оцінки вартості сукупних активів підприємства в ринковій економіці. Методи оцінки сукупних активів та їх різновиди.</p>	<p>життєвого циклу підприємства;</p> <p><i>Повторити матеріал стосовно:</i></p> <p>- методики розрахунку тривалості виробничого і фінансового циклів оборотних активів та їх взаємозв'язку.</p> <p><i>Підготовка до виконання тематичних завдань за даною темою.</i></p>
<p>Тема 6. Вартість та оптимізація структури капіталу</p>	<p>Економічна суть капіталу підприємства. Характеристика капіталу за формою власності, інвестуванням, перебування в процесі кругообігу, метою використання, об'єктами інвестування, організаційно-правовою формою, характером використання в господарському процесі та власниками.</p> <p>Мета і завдання процесу формування капіталу. Визначення потреби, оптимізація структури, мінімізація вартості та забезпечення високоефективного використання капіталу як основні принципи формування капіталу підприємства.</p> <p>Власний капітал - фінансова основа діяльності підприємства. Зовнішні і внутрішні джерела формування. Політика формування власних фінансових ресурсів і етапи її здійснення. Дивідендна та емісійна політика підприємства.</p> <p>Залучений капітал, його види та характеристика. Управління залученим капіталом.</p> <p>Концепція вартості капіталу і її місце в оцінці різних аспектів господарської діяльності підприємства. Методи оцінки вартості капіталу: попередня елементарна та узагальнена оцінка.</p> <p>Принципи оцінки вартості капіталу підприємства.</p> <p>Оптимізація структури капіталу як завдання управління фінансовою діяльністю підприємства.</p> <p>Оцінка сформованої структури та її вплив на фінансову стійкість і ефективність використання капіталу. Фактори, що впливають на структуру капіталу. Методи оптимізації та їх застосування при визначенні оптимальної структури капіталу підприємства.</p>	<p><i>Опрацювати лекційний матеріал. Додатково опрацювати та законспектувати питання щодо:</i></p> <p>- зовнішніх і внутрішніх джерел формування власного капіталу.</p> <p>- політики формування власних фінансових ресурсів і етапів її здійснення.</p> <p>- дивідендної та емісійної політики підприємства.</p> <p><i>Підготовка до виконання тематичних завдань за даною темою.</i></p>

<p>Тема 7. Управління інвестиціями</p>	<p>Суть та значення інвестиційної діяльності підприємства. Види інвестицій та їх класифікація. Ризиковість інвестицій. Інвестиційна політика підприємства: мета, порядок формування та напрями реалізації. Управління реальними інвестиціями. Капітальні інвестиції, їх роль і значення в розширеному відтворенні основних фондів. Розробка і методи оцінки інвестиційних проектів. Оцінка очікуваної ефективності інвестицій і методика розрахунку основних показників. Управління джерелами фінансування капітальних інвестицій. Власні кошти як основа фінансування інвестиційної діяльності. Інструменти довгострокового фінансування інвестицій. Інші способи фінансування. Фінансові інвестиції. Вкладання коштів у цінні папери. Розміщення коштів на депозитних рахунках. Портфель інвестицій, його типи. Управління формуванням інвестиційного портфеля підприємства. Портфельні стратегії.</p>	<p><i>Повтор раніше вивченого матеріалу з дисциплін «Інвестування» та «Інвестиційний аналіз». Підготовка до контролю залишкових знань по темі.</i></p>
<p>Тема 8. Управління фінансовими ризиками</p>	<p>Місце ризику в діяльності підприємства в умовах ринкового середовища. Фінансовий ризик як економічна категорія. Класифікація ризиків і їх характеристика за видами, об'єктами, комплексністю, місцем виникнення, фінансовими наслідками, рівнем передбачуваності і можливістю запобігання. Критерії величини і міри (ступеня) ризику. Управління фінансовими ризиками в системі фінансового менеджменту.</p>	<p><i>Опрацювати лекційний матеріал. Додатково опрацювати та законспектувати питання стосовно:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - класифікації ризиків і їх характеристики за видами, об'єктами, комплексністю, місцем виникнення, фінансовими наслідками, рівнем передбачуваності і можливістю запобігання; - розрахунково-аналітичних методів оцінки ризиків: аналізу чутливості, аналізу сценаріїв, аналізу імітаційного моделювання Монте-Карло.
<p>Тема 9. Антикризове фінансове управління на підприємстві</p>	<p>Поняття та фінансова оцінка банкрутства. Методика прогнозування банкрутства підприємства. Система попереднього регулювання загрози банкрутства. Використання формалізованих і неформалізованих критеріїв оцінки імовірності банкрутства. Механізми фінансової стабілізації підприємства. Суть та завдання управління фінансовою санацією. Оцінка ефективності антикризового фінансового управління.</p>	<p><i>Опрацювати питання на основі раніше вивченого матеріалу:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - механізми фінансової стабілізації підприємства, суть та завдання управління фінансовою санацією. - форми санації, модель санації підприємства. - внутрішній механізм фінансової стабілізації. - управління залученням зовнішніх фінансових джерел. - організаційно-фінансове

		забезпечення реструктуризації підприємства. розробка програми фінансового оздоровлення підприємства. <i>Підготовка до виконання тестових завдань за даною темою.</i>
Тема 10. Аналіз фінансової звітності	Фінансова звітність - основа оцінки фінансового стану підприємства. Трендовий (горизонтальний) аналіз фінансових звітів, порядок і методика проведення. Вертикальний (структурний) аналіз фінансових звітів. Порівняльний (просторовий) фінансовий аналіз. Аналіз фінансових коефіцієнтів. Основні напрями аналізу фінансової звітності. Економічна оцінка балансу. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз ліквідності і платоспроможності. Аналіз ділової активності (оборотності активів та капіталу). Аналіз рентабельності підприємства. Аналіз руху грошових коштів підприємства і його застосування у фінансовому управлінні. Аналіз власного капіталу підприємства.	<i>Підготовка до виконання індивідуальної (розрахункової) контрольної роботи</i>

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	20
Семінарське заняття	15
Індивідуальне завдання	10
Контрольна робота	5
Екзаменаційна робота	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
Лекції					4		2	2		2	2	2	2	2		2		20
Семінарські заняття					1	2	2		2		2		2		2	2		15
Індивідуальні завдання																	10	10
Контрольна робота													5					5
Екзаменаційна робота																	50	50
Всього за тиждень					5	2	4	2	2	2	4	2	9	2		14	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійне обладнання
Література:	
1. Солоджук Т.В. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник. Івано-Франківськ. 2023. 237с. URL: http://hdl.handle.net/123456789/18018	
2. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Видавництво 2-ге – Миколаїв: Видавництво ЧНУ ім. Петра Могили, 2021 - 336с.	
3. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.	
4. Про акціонерні товариства. Закон України. Документ №2465-IX від 27.07.2022 р. у пот. ред. Сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text	
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України. Документ №996-XIV від 16.07.1999 р. у пот. ред. Сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text	
6. Про затвердження НП (С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013 р. у пот. ред. Сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фінансів, 801 ауд. гуманітарного корпусу, вул. Шевченка, 57 (вхід з вул. Чорновола) м. Івано-Франківськ, 76018 e-mail: kfin@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Солоджук Тетяна Василівна
Контактна інформація викладача	tetiana.solodzhuk@pnu.edu.ua , +38(099)0983240

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності ґрунтується на положеннях та принципах документів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти і викладачів університету: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності»
--------------------------	---

	Посилання на ресурси на сайті університету: https://cutt.ly/mC2fF1C
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість та порядок відпрацювання пропущених здобувачем занять регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного, лабораторного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль). Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ
Невідповідна поведінка під час заняття	Заходи, що можуть вживатися при невідповідній поведінці здобувача, регламентуються документами про академічну доброчесність (див. вище), Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (п.14) та може призвести до відрахування здобувача «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти». Посилання на ресурс: http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf
Додаткові бали	При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту індивідуальних та самостійних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо. Отримання додаткових балів здобувачем можливе у разі виконання додаткових індивідуальних завдань за темами та у терміни попередньо погоджені з викладачем. Перелік індивідуальних завдань до курсу міститься у робочій програмі навчальної дисципліни та методичних рекомендаціях. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали (Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ

Неформальна освіта	<p>Зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я декана факультету на підставі сертифіката про практику/стажування або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо.</p> <p>Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у зарахуванні він зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі.</p> <p>Порядок зарахування результатів неформальної освіти регламентовано <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від <u>12.02.2021 р.</u>)</p> <p>Не беруть до уваги результати неформального навчання та не присвоюють кредити з дисциплін, що не відповідають вимогам відповідної освітньо-професійної програми щодо формування запланованих компетентностей.</p> <p>Під час зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/6C2Ab11</p>
---------------------------	--

Викладач

Тетяна СОЛОДЖУК